

I N S T Y T U T T U R Y S T Y K I

SYSTEM INFORMACJI O WYBRANYCH ZJAWISKACH
W TURYSTYCE

/KBN-2.1/

Opracowała: Teresa BUCZAK

Warszawa, 1991 r.

BIBLIOTEKA IV
Archiwum Fundacji
Naukowo-Badawczych

A-1224

Spis treści

Str.

I.	WPROWADZENIE	1
II.	ZAKRES DANYCH O WYBRANYCH ZJAWISKACH W TURYSTYCE, GROMADZONYCH W LATACH 1990 - - 1991 przez INSTYTUT TURYSTYKI	5
2.1.	Uczestnictwo ludności Polski w wyjazdach turystyczno-wypoczynkowych	5
2.2.	Uczestnictwo młodzieży szkolnej w turystyce	9
2.3.	Potrzeby i społeczne preferencje ludności w zakresie turystyki i wypoczynku	11
2.4.	Turystyka przyjazdowa do Polski	15
2.5.	Turystyka wyjazdowa z Polski	20
2.6.	Wydatki turystów z drugiego obszaru płatniczego w Polsce w 1990 roku	21
2.7.	Badanie i analiza rynku turystycznego metodą panelu gospodarstw domowych	23
2.8.	Informacja o sytuacji na rynku tury- stycznym /test koniunktury/	24
2.9.	Działalność prywatnych biur podróży	28
2.10.	Baza noclegowa w Polsce - rozmieszczenie, struktura i wykorzystanie	29
III.	PODSUMOWANIE	30

I. WPROWADZENIE

Nowe warunki ekonomiczne w jakich przyszło funkcjonować Instytutowi Turystyki w 1991 roku skłaniają do nowego spojrzenia na prace badawcze realizowane przez jego pracowników. Ogólna tendencja dostosowywania zasad funkcjonowania gospodarki Polski do tych, jakie obowiązują w krajach rozwiniętego kapitalizmu, a w szczególności Europejskiej Wspólnoty Gospodarczej, narzuca nowe wymagania także placówkom naukowo-badawczym.

Biorąc pod uwagę duże zapotrzebowanie na wyczerpujące informacje o zjawiskach w turystyce, koniecznym wydaje się przegląd dotychczasowych badań pod kątem ich walorów informacyjnych /przydatności/ a także określenie na tej podstawie braków w systemie danych zbieranych w Polsce.

Postulowany zakres zbieranych danych powinien być dostosowany do potrzeb oraz konieczności ujednolicenia systemu informacji o turystyce w Polsce z odpowiednim systemem obowiązującym w innych krajach. Ze względu na to, że celem tego opracowania nie jest rozstrzyganie zagadnień metodologicznych poniżej zostaną jedynie wymienione podstawowe grupy danych statystycznych jakie są i jakie winny być zbierane. W tym celu wykorzystano opracowanie Antonio Merediz Mantero "Podstawowe definicje i klasyfikacje w statystyce turystyki", które zostało zaprezentowane na międzynarodowej Konferencji w Ottawie sponsorowanej przez WTO^{1/}.

Wspomniane opracowanie jest propozycją rozwinięcia wspólnego i jednorodnego systemu definicji i klasyfikacji mającego zastosowanie w statystyce podróży i turystyki. Jej celem było ujednolicenie międzynarodowej porównywalności danych statystycznych w dzie-

^{1/} Antonio Merediz Montero, Basic definitions and classifications for tourism statistics, International Conference on Travel and Tourism Statistics, Ottawa, Canada, June 25, 1991.

dzinie turystyki oraz propagowanie ich przystawalności do zagadnień społeczno-ekonomicznych i demograficznych.

Zgodnie z tą propozycją, dane statystyczne można uszeregować w czterech głównych grupach:

1. Formy turystyki
2. Podmioty turystyki
3. Klasyfikacja podróży ze względu na cel wizyty, czas pobytu lub wycieczki, miejsce przeznaczenia i wyjazdu, środki transportu i zakwaterowanie
4. Podstawowe cechy konsumpcji i wydatków turystycznych ze szczególnym uwzględnieniem rodzajów wydatków.

Ad 1.

Wyróżniamy trzy formy turystyki: turystykę krajową, przyjazdową i wyjazdową. Pochodnymi tych form są -

- turystyka w kraju
- turystyka narodowa
- turystyka międzynarodowa.

Zatem, niezbędny zasób informacji zbieranych w każdym kraju powinien dotyczyć uczestnictwa ludności w turystyce krajowej, wielkości i struktury wyjazdów oraz przyjazdów.

Należy przy tym pamiętać, że w statystyce turystyki jednostkami miar są przyjazd i wyjazd, czy też osobo-podróż. Dane te wyrażają liczbę odwiedzin lub osobo-podróży, nie zaś liczbę osób, które przyjechały bądź wyjechały z danego kraju jako odwiedzający. Ta sama osoba mogła bowiem odbyć kilkanaście podróży do danego kraju w określonym czasie, a będzie za każdym razem odnotowywana jako nowy przyjazd /wyjazd/.

Ad 2.

Podmiotami turystyki są odwiedzający /ang. "visitors"/.

Z punktu widzenia statystyki turystyki istotnymi są następujące informacje dotyczące odwiedzających:

- docelowe miejsce podróży
- czas trwania pobytu/podróży
- cel główny wizyty

Dane te implikują zaszeregowanie odwiedzających do poszczególnych kategorii, takich jak:

1/ odwiedzający	<div style="display: inline-block; vertical-align: middle;">{
międzynarodowy
krajowy</div>
2/ turysta	<div style="display: inline-block; vertical-align: middle;">{
międzynarodowy
krajowy</div>
3/ wycieczkowicz	<div style="display: inline-block; vertical-align: middle;">{
międzynarodowy
krajowy</div>

Ad 3.

Informacja dotycząca celu wizyty ma podstawowe znaczenie w identyfikacji różnych kategorii odwiedzających. One z kolei różnią się między sobą konsumpcją dóbr i usług turystycznych oraz mają różny aspekt kosztowy. Dane tego typu są niezbędne w celu segmentacji danego rynku. Zaleca się gromadzenie danych dotyczących głównego celu odwiedzin, chociaż cel drugorzędny może być szczególnie interesujący z punktu widzenia promocji turystycznej.

Długość pobytu lub czas trwania podróży są bardzo ważnymi danymi statystycznymi, ponieważ są najbardziej znaczącą miarą rozmiarów turystyki jakiegokolwiek rodzaju, a także, choć nie bezpośrednio są użyteczne w celu oszacowania wielkości wydatków turystycznych.

Miejsce wyjazdu i docelowe miejsce podróży jest równie ważną informacją dla analiz marketingowych. W turystyce przyjazdowej, proponuje się klasyfikować odwiedzających ze względu na kraj zamieszkania bardziej niż narodowość, bowiem to państwo stałego zamieszkania jest tym, w którym zapada decyzja o podjęciu podróży i w którym podróż się rozpoczyna. W przypadku turystów międzynarodowych może być interesujące, poza zbieraniem danych o kraju zamieszkania, informacji o narodowości.

Dla potrzeb analiz rynkowych każde państwo powinno opracować system podziału regionów stanowiących cel podróży w obrębie danego kraju.

Aby umożliwić porównanie i powiązanie danych turystycznych z innymi danymi /spis ludności, statystyka siły roboczej, itp./ regiony turystyczne powinny być określone tak jak najmniejsze jednostki administracyjne /gminy/.

Statystyczne efekty turystyki powinny się klasyfikować w zależności od użytego środka transportu, ponieważ stanowi on silną podstawę zachowań i wydatków, a w szczególności, w turystyce międzynarodowej, informacja ta jest ważna do planowania narodowego systemu transportu.

Klasyfikacja podróży ze względu na miejsce zakwaterowania

jest możliwa dzięki podziałowi obiektów turystycznych na względnie jednorodne grupy. Podział ten ułatwia zbieranie danych odnośnie typów obiektów turystycznych i liczby osób z nich korzystających.

Ad 4.

Statystyka wydatków turystycznych jest jednym z najważniejszych informatorów wymaganych przez polityków, planistów, handlowców i naukowców. Dane dotyczące wydatków turystycznych są używane

w celu monitoringu i oszacowania wpływu turystyki na różne gałęzie przemysłu.

W celu gromadzenia danych oraz następnie ułączenia ich w system rozliczeń narodowych WTO zaproponowało określić mianem konsumpcji turystycznej wartość dóbr i usług użytych w celu bezpośredniego zaspokojenia potrzeb odwiedzających, a wydatki turystyczne zdefiniować jako całkowite wydatki konsumpcyjne poczynione przez odwiedzającego w czasie jego podróży i pobytu w docelowym miejscu.

Zakres podstawowych danych, jakie powinno się gromadzić obejmuje:

- całkowite wydatki turystyczne,
- miejsce i czas wydatków turystycznych,
- finansowanie wydatków turystycznych /źródło/,
- wydatki turystyczne nie związane bezpośrednio z turystyką,
- typowe wydatki turystyczne,
- klasyfikację dóbr i usług turystycznych.

II. ZAKRES DANYCH O WYBRANYCH ZJAWISKACH W TURYSTYCE, GROMADZONYCH W LATACH 1990/1991 PRZEZ INSTYTUT TURYSTYKI

2.1. Uczestnictwo ludności Polski w wyjazdach turystyczno-- -wypoczynkowych

Autor: Mieczysław Zawadzki

Badania dotyczą wyjazdów urlopowo-wakacyjnych trwających co najmniej 7 dni, ludności Polski w wieku powyżej 15 roku życia. Analiza wyników badań GUS nad uczestnictwem społeczeństwa w wyjazdach turystycznych /1969, 1973, 1981, 1984, 1986/ wykazała, że badania te nie zapewniają dostatecznej porównywalności danych, a tym samym określenia tendencji rozwojowych.

W związku z tym Instytut Turystyki przeprowadził badania empiryczne dotyczące udziału w omawianych wyjazdach w roku 1987, 1989 i 1990, 1991.

Zakres uzyskanych danych /raport z roku 1990/

1. Uczestnictwo w wyjazdach urlopowo-wakacyjnych w latach 1974-1990 /w %/.
2. Przyczyny uniemożliwiające wyjazd /dane za lata 1987-1990/.
3. Uczestnictwo w wyjazdach wg wieku /dane 1979-1990/.
4. Uczestnictwo w wyjazdach wg przynależności do grupy społeczno-zawodowej za lata 1974-1990 /w %/.
5. Uczestnictwo w wyjazdach według samooceny sytuacji materialnej, dane za lata 1979-1990 /w %/.
6. Formy organizacyjne wyjazdów
 - uczestnictwo w krajowych wyjazdach indywidualnie organizowanych w latach 1976-1990 /w %/,
 - uczestnictwo w krajowych wyjazdach samodzielnie organizowanych w latach 1976-1990 /w %/.

Raport z roku 1991 /wyniki dotyczące 1990 roku/

Badania reprezentatywne na temat udziału społeczeństwa w:

- wyjazdach urlopowo-wakacyjnych /trwających co najmniej 7 dni/,
- wyjazdach wycieczkowych /3-6 dni/,
- wyjazdach weekendowych 1-2 noclegi/,
- wyjazdach zagranicznych - bez względu na czas ich trwania oraz cel wyjazdu.

Zakres danych dotyczących uczestnictwa ludności Polski w wyjazdach urlopowo-wakacyjnych

1. Dynamika uczestnictwa w wyjazdach w latach 1974-1990.
2. Częstotliwość udziału w wyjazdach w 1990 r.
3. Częstotliwość udziału w wyjazdach w latach 1979, 1987, 1990 /w %/.

4. Środki transportu - /struktura: ile % PKP, PKS, własnym samochodem/.
5. Przyczyny uniemożliwiające wyjazd /%/ w latach 1987, 1989, 1990.
6. Udział w wyjazdach wg miesięcy /%/ 1987, 1989, 1990.
7. Docelowe miejsca wyjazdów /tj. miasto, wieś, morze, góry, jeziora, inne/.
8. Osoby towarzyszące w wyjazdach /1979, 1987, 1990/.
9. Formy organizacyjne wyjazdów - uczestnictwo w wyjazdach w 1990 r. wg form organizacyjnych /w %/ /analogicznie dla lat 1979, 1987, 1990/.
10. Uczestnictwo w wyjazdach w 1990 według wieku. Analogicznie dla lat 1979, 1987, 1990.
11. Uczestnictwo w wyjazdach wg poziomu wykształcenia.
12. Uczestnictwo w wyjazdach wg przynależności społeczno-zawodowej.
13. Uczestnictwo w wyjazdach osób nie pracujących zawodowo /1987, 1989, 1990/.
14. Uczestnictwo w wyjazdach wg miejscowości zamieszkania /1979, 1987, 1990/ miasto, wieś; miasta wg liczby mieszkańców.
15. Samoocena sytuacji własnej i rodziny /1979, 1987, 1989, 1990/.
16. Charakter wypoczynku /stacjonarny, stacjonarno-wędrowski, wędrowski/, dane w % za lata 1987, 1990.

Uczestnictwo ludności Polski w wyjazdach wycieczkowych

1. Udział w krajowych wyjazdach wycieczkowych w 1990 r.
2. Uczestnictwo w krajowych wyjazdach według wieku, poziomu wykształcenia, kategorii społeczno-zawodowych.

Uczestnictwo w wyjazdach weekendowych

1. Uczestnictwo w krajowych wyjazdach weekendowych w 1990 r.
2. Uczestnictwo w krajowych wyjazdach wg wieku, poziomu wykształcenia, kategorii społ.-zawod., wg miejsca zamieszkania.

Wyjazdy zagraniczne ludności Polski w 1990 r.

Źródło danych: badania empiryczne przeprowadzone w styczniu 1991r.

1. Uczestnictwo ludności Polski w wyjazdach zagranicznych w 1990r.
2. Uczestnictwo w wyjazdach zagr. w 1990 wg wieku, wg poziomu wykształcenia /%/, przynależności społeczno-zawodowej, wg miejsca zamieszkania, samooceny sytuacji materialnej własnej i rodziny.
3. Motywy i cele wyjazdów /podział celów na: turystyczno-wypoczynkowy, odwiedziny krewnych lub znajomych, służbowy, inny - zakupy, dorywcza praca itp./.
4. Kraje docelowe w trzech ostatnich wyjazdach zagranicznych wg udziału procentowego w grupie wyjeżdżających oraz oszacowanie liczby osób uczestniczących w wyjazdach.
5. Kraje tranzytowe /co najmniej jeden nocleg/ w trzech ostatnich wyjazdach zagranicznych wg udziału procentowego w grupie wyjeżdżających,
6. Długość pobytu za granicą w trakcie trzech ostatnich wyjazdów.
7. Cel trzech ostatnich wyjazdów w 1990 roku.
8. Uczestnictwo w trzech ostatnich wyjazdach wg celu wyjazdu i kraju docelowego.
9. Uczestnictwo w trzech ostatnich wyjazdach wg długości pobytu za granicą oraz kraju docelowego.
10. Uczestnictwo w trzech ostatnich wyjazdach wg długości pobytu za granicą oraz celu wyjazdu.

Ponadto praca archiwalna tego samego autora "Rola i miejsce turystyki indywidualnie organizowanej w ruchu turystycznym".

2.2. Uczestnictwo młodzieży szkolnej w turystyce

Autor: Zofia Lubowicz

Dotychczas opracowano dwa raporty z badań nad uczestnictwem młodzieży szkolnej w turystyce. Pierwszy z nich dotyczył turystycznych wyjazdów młodzieży szkół ponadpodstawowych w 1990 roku, drugi został rozszerzony o analizę wyjazdów w okresie zimowej przerwy semestralnej w 1991 roku.

Ad 1.

Dane uzyskano w trakcie badań ankietowych zrealizowanych w 1991 roku przez Instytut Turystyki na ogólnopolskiej próbie młodzieży różnych typów szkół ponadpodstawowych liczącej 2014 uczniów.

Zakres danych obejmuje:

1. Formy uczestnictwa młodzieży w turystyce w latach 1987 i 1990.
/wyjazdy beznoclegowe, wyjazdy 2-3 dniowe, wyjazdy w okresach dłuższych przerw w nauce/.
2. Częstotliwość wyjazdów młodzieży szkolnej w zależności od płci, wieku, typu szkoły, miejsca zamieszkania i warunków materialnych.
3. Częstotliwość i czas trwania wyjazdów.
4. Czas trwania wyjazdów w okresach dłuższych przerw w nauce.
5. Uczestnictwo młodzieży w wyjazdach w 1990 roku w zależności od płci, wieku, typu szkoły, miejsca zamieszkania, sytuacji materialnej.
6. Organizatorzy wyjazdów młodzieży szkolnej w 1990 roku oddzielnie w czasie zimowej przerwy semestralnej i letnich wakacji.

7. Charakter najdłuższego wyjazdu w 1990 roku, ze względu na płeć, wiek, typ szkoły, miejsce zamieszkania.
8. Cel wyjazdów w 1990 roku i w 1987.
9. Wyjazdy zagraniczne młodzieży szkolnej w 1990 roku ze względu na płeć, wiek, typ szkoły, miejsce zamieszkania, sytuację materialną rodziny.

Ad 2.

Zebrane dane pochodzą z reprezentatywnych badań zrealizowanych techniką ankiety audytoryjnej wśród 2014 uczniów II klas, różnych typów szkół ponadpodstawowych.

Zakres danych

1. Formy uczestnictwa.
2. Częstotliwość wyjazdów beznoclegowych.
3. Częstotliwość wyjazdów weekendowych.
4. Organizator 2-3 dniowych wyjazdów.
5. Czas trwania wyjazdów podczas zimowej przerwy semestralnej 1990 r.
6. Organizator wyjazdu w okresie zimowej przerwy semestralnej 1990 roku.
7. Czas trwania wyjazdów podczas wakacji letnich.
8. Charakter najdłuższego wyjazdu.
9. Organizator wyjazdów wakacyjnych w 1990 r.
10. Formy wyjazdów wakacyjnych w 1990 r.
11. Baza noclegowa wykorzystana podczas najdłuższego wyjazdu w 1990 roku.
12. Cel wyjazdów w 1990 roku.
13. Wyjazdy zagraniczne uczniów w 1990 r.
14. Kraje do których wyjeżdżali uczniowie w 1990 r.

15. Uczestnictwo w wycieczce przedmiotowej.
16. Częstość uczestnictwa w wycieczce przedmiotowej.
17. Uczestnictwo w wycieczkach krajoznawczo-turystycznych.
18. Czas trwania wycieczki krajoznawczo-turystycznej.
19. Liczba imprez krajoznawczo-turystycznych, w których badany brał udział.
20. Organizator imprez turystycznych na terenie szkoły w świetle wypowiedzi uczniów.
21. Czas trwania wyjazdu podczas zimowej przerwy semestralnej w 1991 r.
22. Organizator wyjazdu w okresie zimowej przerwy semestralnej 1991 roku.
23. Formy wyjazdów w okresie zimowej przerwy semestralnej 1990 i 1991 r.
24. Przyczyny nie uczestniczenia w wyjeździe podczas zimowej przerwy semestralnej 1991 roku.

2.3. Potrzeby i społeczne preferencje ludności w zakresie turystyki i wypoczynku

Autor: Hanna Gogolewska, Jerzy Łaciak

Przeprowadzono badania ankietowe na temat potrzeb i preferencji w zakresie długich /powyżej 7 dni/, weekendowych i 4-6 dniowych wyjazdów turystycznych w dużych aglomeracjach /Warszawa, Katowice, Łódź/. Badania zostały przeprowadzone jesienią 1990 r.

Spis tablic zamieszczony w raporcie z badań, a prezentowany poniżej, zawiera szczegółowy zakres uzyskanych informacji.

1. Cechy społeczno-demograficzne osób badanych.
2. Regularność wyjazdów turystycznych na 7 dni i dłużej.

3. Potrzeby w zakresie uczestnictwa w wyjazdach turystycznych trwających 7 dni i dłużej.
4. Zgłoszone potrzeby a regularność wyjazdów.
5. Poziom niezaspokojonych potrzeb turystycznych w zależności od regularności wyjazdów.
6. Przyczyny nierealizowania potrzeby częstszego wyjeżdżania /na 7 i więcej dni/.
7. Wyjeżdżający co najmniej raz w roku wg cech społeczno-demograficznych.
8. Wyjeżdżający co najmniej raz w ciągu dwóch lat, wg cech społeczno-demograficznych.
9. Wyjeżdżający raz lub dwa razy w ciągu 10 lat wg cech społeczno-demograficznych.
10. Nie wyjeżdżający w ciągu ostatnich 10 lat, wg cech społeczno-demograficznych.
11. Badani zgłaszający potrzebę częstszego wyjeżdżania wg cech społeczno-demograficznych.
12. Badani zgłaszający chęć wyjeżdżania z dotychczasową lub mniejszą częstością wg cech społeczno-demograficznych.
13. Badani zgłaszający brak potrzeby wyjeżdżania wg cech społeczno-demograficznych.
14. Potrzeby turystyczne i aktywność turystyczna a cechy społeczno-demograficzne.
15. Rok, w którym miał miejsce ostatni wyjazd.
16. Wyjeżdżający w 1990 roku wg cech społeczno-demograficznych.
17. Ilość wyjazdów w 1990 r.
18. Czas trwania wyjazdów turystycznych w 1990 r.
19. Najczęściej występujące długości wyjazdów w 1990 r.
20. Przyczyny niewyjeżdżania w 1990 roku /co najmniej 7 dni/.

21. Preferencje turystyczne - forma wyjazdu.
22. Preferencje - formy pobytowe lub związane ze zmianą miejsca wypoczynku.
23. Preferencje - organizator wyjazdu.
24. Preferencje - baza noclegowa,
25. Preferencje - miejsce wypoczynku.
26. Preferencje - typ miejscowości.
27. Preferencje - organizacja wyżywienia w czasie wyjazdu.
28. Preferencje - osoby towarzyszące.
29. Preferencje - pora wyjazdu.
30. Preferencje - miesiąc wyjazdu.
31. Regularność wyjazdów mieszkańców Żyrardowa i dużych miast -
- porównanie.
32. Rok ostatniego wyjazdu mieszkańców Żyrardowa i dużych miast -
- porównanie.
33. Potrzeby mieszkańców Żyrardowa i dużych miast w zakresie
uczestnictwa w wyjazdach turystycznych trwających co najmniej
7 dni - porównanie.
34. Preferencje turystyczne mieszkańców Żyrardowa - forma wyjazdu.
35. Preferencje turystyczne mieszkańców Żyrardowa - organizator
wyjazdu.
36. Preferencje turystyczne mieszkańców Żyrardowa - baza noclegowa.
37. Preferencje turystyczne mieszkańców Żyrardowa - miejsce
wypoczynku.
38. Preferencje turystyczne mieszkańców Żyrardowa - pora wyjazdu.
39. Preferencje turystyczne mieszkańców Żyrardowa - organizacja
wyżywienia w czasie wyjazdu.
40. Uczestnictwo w wyjazdach weekendowych.
41. Potrzeba weekendów.

42. Potrzeba weekendów a częstość wyjazdów.
43. Ci, którzy /6 i więcej razy w ciągu roku/ jeżdżą na weekendy.
44. Ci, którzy wcale nie jeździ-li na weekendy w ciągu ostatnich lat.
45. Częściej chcą wyjeżdżać na weekendy.
46. Wcale nie chcą wyjeżdżać na weekendy.
47. Potrzeba a częstość wyjazdów weekendowych /charakterystyka społeczno-demograficzna/.
48. Potrzeba a uczestnictwo w wyjazdach weekendowych /charakterystyka społeczno-demograficzna/.
49. Wyjazdy w 1990 r. a częstość wyjazdów w ostatnich latach.
50. Ci, którzy wcale nie wyjeżdżali na weekendy w 1990 r.
51. Wyjeżdżali w 1990 r. i zarazem "ostatnio".
52. Nie wyjeżdżali w 1990 r. a wyjeżdżali "ostatnio".
53. Rodzaj wyjazdów weekendowych zależnie od ilości wyjazdów.
54. Powody uniemożliwiające realizację potrzeby częstszego wyjeżdżania na weekendy.
55. Wyjazdy na weekendy zagraniczne w roku 1990.
56. Uczestnictwo w wyjazdach weekendowych.
57. Potrzeba weekendów.
58. Wyjazdy weekendowe w 1990 roku. Wyjazdy na weekendy zagraniczne w r. 1990.
59. Preferencje w zakresie deklarowanego typu wyjazdu, wg długości trwania.
60. Preferujący wyjazdy 4-6 dniowe, wg cech społeczno-demograficznych.
61. Wyjeżdżający w 1990 r. w celach turystyczno-wypoczynkowych, wg długości wyjazdu.

62. Częstotliwość wyjazdów na 4-6 dni w 1990 r.
63. Nie wyjeżdżający na 4-6 dni, w 1990 r. wg cech społeczno-demograficznych.
64. Wyjeżdżający na 4-6 dni, 1-2 razy w ciągu 1990 roku, wg cech społeczno-demograficznych.
65. Wyjeżdżający na 4-6 dni, 3 i więcej razy w ciągu 1990 r., wg cech społeczno-demograficznych.
66. Typy wyjazdów 4-6 dniowych, osób wyjeżdżających 1 lub 2 razy w 1990 r.
67. Preferencje w zakresie deklarowanego typu wyjazdu, wg długości trwania - duże miasta a Żyrardów.
68. Częstotliwość wyjazdów na 4-6 dni w 1990 r., w dużych miastach i Żyrardowie.
69. Wyjazdy zagraniczne w latach 1981-90.
70. Preferencje turystyczne - wypoczynek w kraju lub za granicą.
71. Przyczyny decydujące o tym, że wyjeżdżano za granicę.

2.4. Turystyka przyjazdowa do Polski

Autor: Krzysztof Łopaciński

Dane dotyczące turystyki przyjazdowej do Polski były gromadzone w Instytucie Turystyki systematycznie od roku 1976 do 1988.

Źródłem danych w tym okresie był przede wszystkim GUS, jednak w chwili rezygnacji z wypełniania kart przekroczenia granicy, zabrakło wielu istotnych danych statystycznych. Dlatego też IT rozpoczął w 1990 roku badania ankietowe nad celami, motywami i formami przyjazdów do Polski. Poza raportem, wyniki badań są dostępne w formie krótkich opracowań i zawierają dane dotyczące:

- celów przyjazdów cudzoziemców do Polski,
- rodzaju pobytu w Polsce,

- formy organizacyjnej przyjazdów do Polski,
- struktury przyjazdów do Polski oraz badanej próby wg krajów,
- przyczyny rezygnacji z przyjazdów do Polski w opiniach respondentów,
- charakterystykę osób odwiedzających poszczególne rejony Polski,
- rodzaju obiektów noclegowych z jakich korzystali odwiedzający.

Spis tablic w raporcie "Przyjazdy do Polski w oczach turystów zagranicznych" jest następujący:

I. Struktura badanej próby.

Tab. 1. wg krajów.

Tab. 2. wg przejść granicznych.

Tab. 3. wg środków transportu.

Tab. 4. wg niektórych parametrów.

II. Charakterystyka przyjazdów do Polski

Tab. 5. Charakterystyka przyjazdów do Polski wg niektórych parametrów

Tab. 6. Cele przyjazdów do Polski.

III. Dane uzupełniające

Tab. 7. Przyczyny rezygnacji z przyjazdu do Polski oraz negatywne elementy pobytu w Polsce.

Tab. 8. Wyjazdy urlopowe respondentów w 1990 roku.

IV. Charakterystyka osób odwiedzających wybrane regiony kraju.

Tab. 9. wg krajów.

Tab. 10. wg środków transportu.

Tab. 11. wg celów przyjazdów.

Tab. 12. wg niektórych parametrów.

Tab. 13. wg niektórych danych osobowych.

Tab. 14. wg negatywnych elementów pobytu w Polsce.

V. Struktura przyjazdów z poszczególnych krajów wg niektórych parametrów.

Tab. 15-17. RFN.

Tab. 18-20. ZSRR.

Tab. 21-23. NRD.

Tab. 24-26. Czecho-Słowacja.

Tab. 27-29. Jugosławia.

Tab. 30-32. USA.

Tab. 33-35. Szwecja.

Tab. 36-38. Węgry.

Tab. 39-41. Francja.

Tab. 42-44. Austria.

VI. Charakterystyka przyjazdów do Polski osób pochodzenia polskiego /w badanej próbie/.

Tab. 45.- wg niektórych parametrów charakteryzujących podróż.

Tab. 46. wg niektórych danych osobowych.

Tab. 47. wg środka transportu.

Wykaz danych zgromadzonych wcześniej za lata 1976-1988, dotyczących turystyki przyjazdowej prezentuje lista tablic, znajdujących się w raporcie z badań Romany Kuszewskiej "Warunki rozwoju turystyki przyjazdowej do Polski".

Prowadzone są prace nad aktualizacją danych zawartych w wyżej wymienionej pracy.

1. Przyjazdy turystów zagranicznych do Polski w latach 1976-1988.
2. Wpływy dewizowe Polski z turystyki zagranicznej w latach 1976-1988.
3. Stosunek wpływów dewizowych Polski z turystyki zagranicznej do wartości eksportu i dochodu narodowego brutto w latach 1976-1988.

4. Ruch turystyczny z krajów I obszaru płatniczego w latach 1976-1988.
5. Przyjazdy turystów z krajów I obszaru płatniczego do Polski w latach 1976-1988.
6. Dynamika przyjazdów do Polski turystów zagranicznych z krajów I obszaru płatniczego w latach 1976-1988.
7. Struktura ruchu przyjazdowego do Polski z krajów I obszaru płatniczego według kraju pochodzenia turystów w latach 1976-88.
8. Sezonowość ruchu przyjazdowego do Polski z krajów I obszaru płatniczego w latach 1976-1988.
9. Turystyka zorganizowana z krajów I obszaru płatniczego w latach 1976-1988.
10. Struktura turystów z krajów I obszaru płatniczego obsługiwanych przez polskie biura podróży w latach 1976-1988 według kraju pochodzenia.
11. Wpływy dewizowe z turystyki z krajów I obszaru płatniczego w latach 1976-1988 /notowania NBP/.
12. Wpływy polskich biur podróży z turystyki z krajów I obszaru płatniczego w latach 1976-1988.
13. Wpływy dewizowe z turystyki z krajów I obszaru płatniczego w latach 1987-1988, według biur podróży.
14. Przyjazdy turystów z krajów II obszaru płatniczego do Polski w latach 1976-1988.
15. Dynamika przyjazdów do Polski turystów zagranicznych z krajów II obszaru płatniczego w latach 1976-1988.
16. Struktura przyjazdów z krajów II obszaru płatniczego według kraju pochodzenia turystów w latach 1976-1988.
17. Sezonowość ruchu przyjazdowego do Polski z krajów II obszaru płatniczego w latach 1976-1988.

18. Turystyka zorganizowana z krajów II obszaru płatniczego w latach 1976-1988.
19. Struktura turystów z krajów II obszaru płatniczego obsługiwanych przez polskie biura podróży według krajów pochodzenia w latach 1976-1988.
20. Przyjazdy do Polski turystów z krajów pozasocjalistycznych według celów /bez dzieci/.
21. Struktura przyjazdów do Polski turystów z krajów pozasocjalistycznych według celów w 1988 roku.
22. Przyjazdy do Polski z krajów pozasocjalistycznych w celach turystycznych /bez dzieci/ w latach 1979, 1986, 1988.
23. Przyjazdy do Polski z krajów pozasocjalistycznych w celach prywatnych /bez dzieci/ w latach 1979, 1986, 1988.
24. Ruch przyjazdowy do Polski z krajów pozasocjalistycznych w celach handlowych /bez dzieci/ w latach 1979, 1986, 1988.
25. Wpływy dewizowe z turystyki z krajów II obszaru płatniczego w latach 1976-1988.
26. Wpływy dewizowe polskich biur podróży z turystyki zorganizowanej z krajów II obszaru płatniczego w latach 1976-1988.
27. Przeciętne wpływy od 1 turysty z krajów II obszaru płatniczego /USD/.
28. Struktura wpływów dewizowych polskich biur podróży.
29. Wpływy dewizowe PP "Orbis" od 1 turysty z II obszaru płatniczego w latach 1987-1988 według krajów i form przyjazdów.
30. Obszary z walorami wypoczynkowymi w strefach krajobrazowych.
31. Liczba miejsc noclegowych w obiektach turystycznych w Polsce /stan na 31.07.1988/.
32. Obiekty hotelowe w Polsce /stan na 31.07.88 r./.

33. Turyści zagraniczni korzystający z bazy noclegowej w latach 1985-1987.
34. Udział turystów zagranicznych w ogólnej liczbie korzystających z obiektów turystycznych w 1987 roku.
35. Średnia długość pobytu turystów zagranicznych w obiektach turystycznych w 1987 roku.
36. Struktura wpływów dewizowych biur podróży z turystyki zagranicznej w 1988 roku.
37. Struktura ruchu turystów zagranicznych na przejściach granicznych wg rodzajów przejść w 1988 roku.
38. Ruch graniczny turystów zagranicznych na polskich przejściach granicznych w latach 1986-1987.
39. Ruch turystów zagranicznych na ważniejszych przejściach granicznych w 1988 roku.
40. Kursy walut w Polsce /sprzedaż/, stan na 2.10.1989 r.
41. Dienne stawki wymiany walut obcych.
42. Wymogi wizowe wymienionych krajów socjalistycznych wobec obywateli krajów kapitalistycznych na przykładzie Szwajcarii.

2.5. Turystyka wyjazdowa z Polski

Autor: dr Krzysztof Łopaciński

W roku 1991 Instytut Turystyki rozpoczął badania nad kierunkami wyjazdów mieszkańców Polski, bowiem dane GUS począwszy od 1990 roku informują jedynie o liczbie wyjazdów z podziałem na poszczególne granice.

W oparciu o wyniki pierwszej tury badań, zostały opracowane następujące informacje:

- wyjazdy zagraniczne Polaków w I połowie 1990 i 1991 roku
/w tys. osób/,

- struktura przekroczeń granicy w pierwszej połowie 1991
/granice: wschodnia, południowa, zachodnia, lotniska, morska/,
- struktura wyjazdów wg krajów /w mln osób/,
- długość pobytu w wybranych krajach,
- długość pobytu za granicą /struktura wg ilości dni pobytu/,
- cele wyjazdów zagranicznych w I połowie 1991 r. /w %/,
- dominujący sposób spędzania czasu za granicą,
- struktura wykorzystanej bazy noclegowej w czasie wyjazdów zagranicznych w pierwszej połowie 1991 roku,
- forma organizacyjna wyjazdów zagranicznych w I połowie 1991 roku,
- struktura wieku wyjeżdżających za granicę.

Raport obejmujący dane za cały rok 1991 jest opracowany i będzie dostępny w lutym 1992 r.

IT przeprowadził także badania ankietowe poświęcone uczestnictwu ludności Polski w wyjazdach zagranicznych. W ramach tych badań opracowano następujący zakres informacji:

- uczestnictwo ludności Polski w wyjazdach zagranicznych w 1990 roku /w % oraz w tys. osób - szacunkowo/,
- uczestnictwo ludności Polski w wyjazdach zagranicznych w 1990 r. i do września 1991 r. /w %/,
- uczestnictwo w wyjazdach zagranicznych w 1990 r. według: wieku, krajów docelowych, motywów wyjazdu,
- czasokresu pobytu za granicą.

2.6. Wydatki turystów z drugiego obszaru płatniczego w Polsce w 1990 roku

Autor: Romana Kuszewska

Autor raportu za rok 1989 - K. Lopaciński.

Badania ankietowe prowadzone są przez IT począwszy od roku 1989.

Pierwsza tura badań została przeprowadzona między 30 lipca a

5 sierpnia 1989 r. na dziewięciu przejściach granicznych /Cieszyn, Kołbaskowo, Kudowa, Okęcie, Olszyna, Świecko, Świnoujście, Zbąszynek, Zgorzelec/.

Kolejne badania tego typu przeprowadzono między 26-27 kwietnia 1990 roku na pięciu przejściach granicznych /Cieszyn, Świecko, Olszyna, Świnoujście, Okęcie/ oraz w sierpniu 1990 roku /poza przejściami wymienionymi powyżej badaniem objęto dodatkowo: Kudowę, Zgorzelec, Kołbaskowo/.

W 1991 roku badania ankietowe dotyczące wydatków będą przeprowadzane trzy razy: wiosną, latem i jesienią.

Zakres danych zbieranych w ramach badań nad strukturą wydatków cudzoziemców z drugiego obszaru płatniczego w Polsce w 1989 r. /w USD/

Najważniejsze informacje to:

1. średnia długość pobytu /w dniach/,
2. średnie wydatki /w USD na osobę/,
3. średnie wydatki /w USD na 1 dzień/
4. średnie wydatki poniesione za granicą.

Wyżej wymienione dane są różnicowane z punktu widzenia:

- ilości osób /samotnie, z rodziną itd./
- źródeł finansowania
- charakteru podróży
- rodzaju podróży
- organizatora pobytu
- rodzaju noclegów
- środka transportu
- kraju pochodzenia /polskie, niepolskie/.

Badaniami objęto następujące kraje:

RFN, Jugosławia, Holandia, Włochy, Szwecja, Austria, Wlk. Brytania, USA, Francja, Finlandia, Dania, Belgia. Dla każdego z tych krajów opracowano tabele wydatków /w roku 1989 w USD, a począwszy od roku 1990 w tys. zł/ oraz strukturę badanej próby.

W trzeciej turze badań /sierpień 1990/ kwestionariusz uzupełniono o dodatkowe pytania dotyczące odwiedzanych regionów Polski i dużych miast. W efekcie, w raporcie z września 1990 zostały dodatkowo umieszczone tabele prezentujące: wydatki turystów z poszczególnych krajów wg odwiedzanych regionów i miast.

2.7. Badanie i analiza rynku turystycznego metodą panelu gospodarstw domowych

Autorzy: S. Bosiacki, S. Raciborska-Rekowska, A. Werschler.

Zdając sobie sprawę z niedoskonałości obecnego systemu gromadzenia informacji o rynku turystycznym i jego poszczególnych elementach /popycie, podaży i cenach uruchomiono specjalne badania rynkowe, mające stanowić podstawę przyszłego banku informacji o sytuacji na rynku turystycznym. Jednym z istotnych elementów wspomnianego banku informacji będą badania realizowane w tzw. panelach konsumentów.

Taki właśnie panel konsumentów /gospodarstw domowych/ w I kwartale 1987 roku uruchomiono w IT/Oddział w Poznaniu. Dotychczas zrealizowano w panelu 6 badań ankietowych dotyczących głównie analizy popytu i cen.

Zakres badań obejmuje:

- uczestnictwo ludności w wyjazdach wypoczynkowych /7-dniowych i dłuższych/,

- przyczyny dezaktywności turystycznej,
- stopień obciążenia budżetów rodzinnych kosztami wypoczynku,
- poziom i struktura wydatków urlopowo-wakacyjnych,
- stopień finansowania uczestnictwa ludności w wypoczynku ze środków funduszy socjalnych,
- uczestnictwo ludności w wypoczynku weekendowym i w wycieczkach,
- motywy wyboru określonych form wypoczynku,
- ocena jakości świadczonych usług oraz poziom cen usług turystycznych.

Badania panelowe były prowadzone w gospodarstwach domowych w następujących województwach: leszczyńskim, kaliskim, katowickim, konińskim, pilskim i poznańskim.

Podstawową grupę panelową stanowi 2000 gospodarstw domowych. W badaniu 1990 r. uzyskano odpowiedzi od 837 respondentów, co stanowi 41,8% całego panelu oraz 76,1% wielkości planowanej do badań populacji gospodarstw domowych.

2.8. Informacje o sytuacji na rynku turystycznym

Autor: Józef Garczarczyk

W badaniu sytuacji na rynku turystycznym posłużono się znaną, chociaż w Polsce dotychczas nie stosowaną /na rynku turystycznym/, metodą testu koniunktury. Polega ona na systematycznym, okresowym /w tym przypadku co pół roku/ prowadzenia badań, w których respondenci w oparciu o własne doświadczenie i obserwacje dokonują oceny zmian /tendencji zmian/ występujących na rynku turystycznym w badanym okresie, w stosunku do analogicznego okresu sprzed roku. Jest to ocena jakościowa zmian podstawowych wielkości charakteryzujących sytuację rynkową /sprzedaż usług, ilość obsłużonych klientów, popyt, ceny usług itp./. Szczególną zaletą metody testu koniunktury jest możliwość uzyskania ocen na temat wielkości

popytu ludności, stopnia jego zaspokojenia, a także przewidywanych jego rozmiarów w okresie przyszłym, Oceny zmian wszystkich powyższych zjawisk rynkowych dokonują respondenci posługując się 5-stopniową skalą natężenia zmian /silny wzrost, wzrost, bez zmian, spadek, silny spadek/.

Zebrane z poszczególnych jednostek informacje są następnie w odpowiedni sposób segregowane, w rezultacie czego uzyskuje się saldo koniunktury. Saldo koniunktury stanowi zobiektywizowany wskaźnik wypadkowych tendencji zmian danego zjawiska na całym rynku. Przyjmuje ono wartości od 100 do - 100. Wartości ujemne wskazują na spadek /pogorszenie/ danego zjawiska, natomiast dodatnie - na jego wzrost /poprawę/. Im wartość salda bliższa jest 100, tym intensywność zmian jest silniejsza /spadkowe lub wzrostowe/.

Interpretacja sald koniunktury

W opracowaniu przyjęto następującą interpretację sald koniunktury:

do 10 - bez zmian

10,1 - 25,0 - minimalny, niewielki, umiarkowany wzrost /spadek/,

25,1 - 50,0 - pewien, wyraźny wzrost /spadek/,

50,1 - 75,0 - istotny, duży, znaczny wzrost /spadek/,

75,1 - 90,0 - silny wzrost /spadek/

ponad 90,0 - bardzo silny wzrost /spadek/.

Zakres zbieranych informacji

Sytuacja na rynku usług turystycznych w ocenie biur podróży

1. Przeciętny stopień realizacji oferty podaźowej przez przedsiębiorstwa turystyczne.
2. Stopień realizacji oferty podaźowej przez poszczególne rodzaje przedsiębiorstw turystycznych.

3. Ocena zmian w zakresie wielkości sprzedaży.
4. Ocena zmian w ilości sprzedanych usług turystycznych.
5. Ocena zmian w jakości i ocenie usług turystycznych.
6. Ocena zmian cen usług turystycznych wg grup usług /turystyka krajowa, wczasy i wypoczynek, obozy i kolonie, turystyka zagraniczna przyjazdowa, turystyka zagraniczna wyjazdowa. transport turystyczny/.

Sytuacja na rynku usług turystycznych w ocenie hoteli

1. Przeciętny stopień realizacji oferty podaźowej przez hotele, motele, zajazdy oraz pensjonaty.
2. Stopień realizacji oferty podaźowej przez hotele, motele, zajazdy oraz pensjonaty.
3. Ocena wielkości zatrudnienia oraz możliwości zwiększenia sprzedaży usług turystycznych.
4. Ocena zmian w zakresie wielkości sprzedaży.
5. Ocena zmian w ilości sprzedanych usług wg grup i usług /noclegi dla turystów krajowych, noclegi dla turystów zagranicznych, usługi gastronomiczne, usługi towarzyszące, sprzedaż towarów w eksporcie wew./.
6. Ocena zmian w jakości i cenie usług turystycznych.
7. Ocena zmian cen usług turystycznych wg grup usług.

Sytuacja na rynku turystycznym w ocenie domów wczasowych

1. Przeciętny stopień realizacji oferty podaźowej przez domy wczasowe według gestorów.
2. Stopień realizacji oferty podaźowej przez domy wczasowe.
3. Ocena wielkości zatrudnienia w domach wczasowych oraz możliwości zwiększenia sprzedaży usług.
4. Ocena zmian w zakresie sprzedaży usług przez domy wczasowe.

5. Ocena zmian ilości sprzedanych usług przez domy wczasowe wg grup usług i gestorów. /Usługi: noclegowe, gastronomiczne, towarzyszące, gestorzy: FWP, związkowe, zakładowe/.
6. Ocena zmian w jakości usług świadczonych przez domy wczasowe różnych gestorów.
7. Ocena zmian cen i kosztów funkcjonowania domów wczasowych /wg gestorów/ w porównaniu do okresów ubiegłych.
8. Ośrodki wczasowe według ceny pełnopłatnego skierowania na wczasy 14-dniowe.
9. Ocena obecnej i przewidywanej ogólnej sytuacji gospodarczej domów wczasowych.
10. Ocena stopnia zadowolenia wczasowiczów z usług domów wczasowych.

Ocena koniunktury na rynku usług turystycznych w ujęciu regionalnym

1. Ocena zmian na rynku turystycznym wg lokalizacji biura turystycznego. /morze, jeziora, niziny, wyżyny, góry/.
2. Ocena zmian na rynku turystycznym wg lokalizacji przedsiębiorstwa hotelowego.
3. Ocena zmian na rynku usług turystycznych wg lokalizacji domu wczasowego.

Zmiany na rynku usług turystycznych w latach 1986-91

/saldo koniunktury/

Prezentowane dane pochodzą z prowadzonych począwszy od 1986 roku corocznych badań w panelu biur turystycznych /9 badań/, w panelu przedsiębiorstw hotelowych /8 badań/ oraz w domach wczasowych /6 badań/ zebrane informacje umożliwiają prześledzenie długookresowych tendencji występujących na rynku usług turystycznych

w Polsce, oraz są podstawą do przewidywań na następne półrocze.

2.9. Działalność prywatnych biur podróży

Autor: Teresa Buczak

Jesienią 1990 roku zostały przeprowadzone badania ankietowe wśród prywatnych biur podróży /92 wywiady/. W efekcie uzyskano następujący zasób informacji o badanych jednostkach:

- forma organizacyjno-prawna /w %/
- data powstania biura
- zakres świadczonych usług
- środki transportu pozostające w dyspozycji
- wyposażenie firmy /w tel., fax, komputer, telex itp./
- wielkość zatrudnienia
- inwestycje zakończone w 1990 roku
- inwestycje planowane w 1991 r. i 1992 r.
- wielkość planowanych inwestycji /kwota/
- ocena istniejącego systemu prawno-finansowego w świetle odpowiedzi respondentów
- rozmieszczenie prywatnych biur podróży na terenie Polski wg. stanu z dnia 30.10.1990 r.

Pomadto załącznikiem do raportu z badań jest lista adresowa prywatnych biur podróży, - wg stanu z 30 października 1990 r. Uaktualniony wykaz prywatnych /sprywatyzowanych/ biur podróży oraz prywatnych /sprywatyzowanych/ hoteli pochodzi z 8 maja 1991 roku. Wykaz jest niepełny, ze względu na specyfikę systemu sprawozdawczego w Polsce.

Wprowadzenie nowych numerów REGON umożliwi uzyskanie rzetelnej informacji o liczbie tego typu jednostek.

Nowy spis biur turystycznych zostanie sporządzony w pierwszym kwartale 1992 r.

2.10. Baza noclegowa w Polsce - rozmieszczenie, struktura i wykorzystanie

Dane dotyczące bazy noclegowej w Polsce, opracowane według nowego kwestionariusza K-T1 /wzór wprowadzony 17 lipca 1991 roku/ będą dostępne w pierwszym kwartale 1992 roku.

Zakres danych obejmuje:

1. Nazwa i adres jednostki sprawozdawczej
2. Numer statystyczny REGON
3. Adres obiektu
4. Rodzaj obiektu /16 rodzajów/
5. Gestor obiektu
6. Kategoria obiektu
7. Liczba miejsc noclegowych
 - ogółem
 - w domkach turystycznych
 - całoroczne
 - sezonowe
8. Wykorzystanie obiektu wg miesięcy
 - liczba dni działalności obiektu
 - liczba nominalna noclegów
 - korzystający z noclegów
 - w tym cudzoziemcy
 - udzielone noclegi, w tym cudzoziemcom,

III. PODSUMOWANIE

Głównym celem tego opracowania było określenie, w oparciu o analizę prac aktualnie prowadzonych w Instytucie Turystyki, jakie badania powinny być uruchomione dla uzyskania brakujących danych. Jednym z punktów odniesienia dla określenia braków w systemie informacji o turystyce były materiały OECD i WTO^{1/}

Najważniejszą potrzebą zdaje się być określenie dochodów państwa turystyki.

Badanie wydatków turystów zagranicznych w Polsce nie daje rzetelnej podstawy do wnioskowania o całkowitych dochodach państwa z turystyki. Dopiero z chwilą określenia dochodów z turystyki krajowej i z turystyki przyjazdowej oraz wydatków na turystykę krajową i turystykę wyjazdową możemy obliczyć rzeczywiste dochody, jakie dany kraj czerpie z turystyki.

W tym celu należałoby przeprowadzić badanie wydatków na turystykę narodową, tj. turystykę krajową oraz turystykę wyjazdową. Liczba wyjazdów wpływa na wielkość "importowanego" produktu turystycznego, a zatem ma bezpośredni wpływ na bilans dochodów i wydatków turystycznych. Posiadając informacje statystyczne o wszystkich wyżej wymienionych kategoriach wydatków można dokonać /poza bilansem/ oceny wpływu turystyki na różne gałęzie przemysłu.

-
1. Antonio Merediz Montero, Basic definitions and classifications for tourism statistics, op. cit.
 2. Alfred Franz, OECD Manual on Tourism Economic accounts, International Conference on Travel and Tourism Statistics, Ottawa, 1991.

Bardzo istotnymi elementami badań powinno być opracowanie następujących danych:

1. Standardowej klasyfikacji dóbr i usług turystycznych z uwzględnieniem podziału na typowe dobra i usługi turystyczne oraz nie związane z nią bezpośrednio, Ma to duże znaczenie, ponieważ jedynie typowe wydatki turystyczne odzwierciedlają dochody państwa z turystyki krajowej.
2. Wskaźnikowych cen dóbr i usług turystycznych.
3. Kosztów i cen w bazie noclegowej.

Drugim ważnym zagadnieniem są dane dotyczące zatrudnienia w turystyce. Dotychczasowa praktyka sprawozdawcza GUS, łącząca pracowników zatrudnionych w turystyce z kadrami pracującymi w sporcie, daje mylny obraz o wielu zjawiskach socjo-ekonomicznych. Niemożność wyodrębnienia grupy ludzi zatrudnionych w usługach turystycznych implikuje wiele braków informacyjnych. Np. OECD zaleca prowadzenie badań nad czasem pracy i jego efektywnością w usługach turystycznych w porównaniu z innymi działami gospodarki. W przypadku Polski jest to nierealne, ze względu na specyfikę systemu sprawozdawczego.

Należy zatem rozważyć możliwość badań w tym zakresie, wspólnie z Głównym Urzędem Statystycznym.

Trzeci problem stanowi pełna informacja o kapitale inwestycyjnym w turystyce /z podziałem na źródła pochodzenia/. Aktualnie zebrane dane są wycinkowe i nie dają rzeczywistego obrazu sytuacji.

Należałoby uzupełnić posiadany wykaz inwestycji zagranicznych w hotelarstwie. Ponadto przygotować następujące informacje o:

- wielkości kapitału już zainwestowanego w turystyce /liczba i rodzaje inwestycji zakończonych i rozpoczętych /dane GUS/,
- rodzajach i wartości inwestycji planowanych /badania własne/.

Wykaz skróconych opracowań wyników badań prowadzonych
przez Instytut Turystyki w latach 1990 i 1991

Turystyka przyjazdowa

1. Cele, motywy i formy przyjazdów do Polski w 1990 roku.
Autor opracowania: dr Krzysztof Łopaciński.
2. Cele, motywy i organizacja przyjazdów do Polski w pierwszej połowie 1991 r.
Autor opracowania: mgr Witold Bartoszewicz.
3. Przyjazdy do Polski w pierwszej połowie 1991 roku.
Autor opracowania: dr Krzysztof Łopaciński.

Turystyka krajowa

1. Uczestnictwo ludności Polski w wyjazdach turystyczno-wypoczynkowych w 1990 roku.
Autor: mgr Mieczysław Zawadzki.
2. Krajowe wyjazdy turystyczno-wypoczynkowe ludności Polski w latach 1974-1991.
Autor: mgr Mieczysław Zawadzki.
3. Turystyka młodzieży w Polsce.
Autor: dr Krzysztof Łopaciński.
4. Wyjazdy uczniów szkół ponadpodstawowych w okresie zimowej przerwy semestralnej 1991 roku.
Autor: dr Zofia Lubowicz.

Turystyka wyjazdowa

1. Zagraniczne wyjazdy ludności Polski w 1990 i 1991 roku.
Autor: mgr Mieczysław Zawadzki.
2. Wjazdy zagraniczne Polaków w pierwszej połowie 1991 roku.
Autor: dr Krzysztof Łopaciński.

Turystyka zagraniczna

1. Turystyka w Europie zachodniej w 1990 roku.
Autor: mgr Maria Byszewska-Korbel.

Podstawowe cechy wydatków turystycznych

1. Wydatki turystów z drugiego obszaru płatniczego w Polsce w 1990 roku.
Autor: mgr Romana Kuszewska.
2. Wydatki turystów zagranicznych w Polsce w pierwszej połowie 1991 roku. /Wstępne wyniki badań ankietowych/.
Autor: mgr Romana Kuszewska.

BIBLIOTEKA IT
Archiwum
Naukowo-Badawczych